

AGRARIERS

NIEUWSBRIEF VOOR AGRARIËRS IN DE NOORDOOSTPOLDER EN ZUIDELIJK EN OOSTELIJK FLEVOLAND

CONTROLES DOOR HET WATERSCHAP IN CORONATIJD

We leven in een bijzondere tijd en hopen dat het goed gaat met uw gezondheid én uw bedrijf. Misschien heeft u zorgen over de gezondheid van uzelf, zijn er zorgen in uw directe nabijheid of over de continuïteit van uw bedrijf. Het waterschap wenst u veel sterkte en wijsheid toe! Laten we hopen dat 2021 een beter jaar wordt en dat we elkaar, later in het jaar, weer fysiek kunnen ontmoeten op bijeenkomsten.

Ondanks de Coronacrisis heeft het waterschap in 2020 haar taken kunnen uitvoeren

We zorgden voor waterafvoer in natte perioden, wateraanvoer in droge perioden en het zuiveren van afvalwater.

In Coronatijd gaat het uitvoeren van controles door het waterschap anders dan dat we gewend zijn

Na een periode van zeer beperkte controles in de winter, pakt het waterschap het uitvoeren van controles weer op. Uiteraard houden wij ons aan de geldende Coronamaatregelen, zoals het houden van anderhalve meter afstand en het beperken van fysieke contacten. Daarom voeren de toezichthouders vooralsnog één controle per dag uit op een agrarisch bedrijf. De voorbereiding en administratieve afhandeling gebeurt zo veel mogelijk vanuit huis.

Lees verder op de volgende pagina >

In deze nieuwsbrief o.a.:

- Voortgang uitvoering maatregelen bodemdaling
- Gewasbeschermingsmiddelen en gezond waterleven
- Verminderen erfafspoeling kuilvoeropslagen
- Resultaten agrarische controles
- Driftreductie en teeltvrije zones
- Waterschap op koers met de doelen Kaderrichtlijn Water
- Proef doelbewust maaien van waterplanten
- Evaluatie Actieplan Bodem en Water

WATERSCHAP
ZUIDERZEE LAND

UW WATERSCHAP

We maken van tevoren een afspraak voor een controle

Als een controle niet mogelijk is, dan hopen we dit later in het jaar te kunnen doen. Naast controles op agrarische bedrijven gaat het waterschap in 2021

meer surveilleren. Denkt u hierbij aan teeltvrije zones, bespuitingen, vaste mestopslagen en illegale lozingen. Het is goed mogelijk dat wij dan onaangekondigd een controle uitvoeren. Ook dan houden we uiteraard rekening met

de Coronamaatregelen.

Laten we samen zorgen voor schoon oppervlaktewater, ook in Coronatijd. ■

VOORTGANG UITVOERING MAATREGELEN BODEMDALING

Voorbeeld van een voortstuwer

In de eerste agrarische nieuwsbrief van vorig jaar schreven we al over de bodemdaling ten zuidwesten van Emmeloord. Het gebied wordt hierdoor steeds kwetsbaarder voor wateroverlast.

Naast de grotere kans op het overlopen van de watergangen bij hevige stortbuien, neemt door de bodemdaling ook de ruimte tussen het waterpeil en het maaiveld af. Dit noemen we drooglegging.

Met de grondeigenaren in het gebied zocht het waterschap naar mogelijke en effectieve maatregelen voor het gebied

De maatregelen, genomen door het waterschap:

- het plaatsen van voortstuwers in de Hannie Schafftocht en de Johannes Posttocht;
- een pompinstallatie aanleggen in de Zuider-d-tocht.

De voortstuwers en de pompinstallatie voorkomen te hoge waterstanden

Deze kunstwerken zorgen bij extreme neerslag voor een versnelde waterafvoer in het gebied en treden ook alleen in werking bij hevige (stort)buien. Een stijging van het waterpeil wordt hierdoor zoveel mogelijk voorkomen. Het achterliggende gebied heeft dan geen last van te hoge waterstanden. De installaties beïnvloeden de waterstroom in de watergangen niet in normale situaties.

Voortstuwersonderaan verandereren het bodemdalingenproces niet

Deze oplossing zorgt alleen voor het (tijdelijk) verbeteren van de waterhuishouding in het landbouwgebied ten zuidwesten van Emmeloord bij extreme buien.

Met een aantal grondeigenaren kijken we naar extra maatregelen

Deze maatregelen zijn nodig in de hoek van de Johannes Posttocht - Urkervaart. De landbouwkavels in deze hoek hebben al een minimale drooglegging. Op delen van deze kavels neemt de wateropgave zonder extra maatregelen meer toe vergeleken met omliggende kavels. Het waterschap neemt hier mitigerende maatregelen om dit te beperken. Dit zijn maatregelen om de negatieve effecten omlaag te brengen.

Het vaststellen van een projectplan is vereist

Dit schrijft de Waterwet voor bij de aanleg van een kunstwerk door de beheerder. Het projectplan 'Voortstuwersonderaan' wordt in maart/april aangeboden aan het dagelijks bestuur. Daarna ligt het projectplan zes weken ter inzage. Dan kan eventueel bezwaar worden gemaakt. De bekendmaking van het projectplan 'Voortstuwersonderaan' vindt

plaats via de website www.officielebekendmakingen.nl, in de krant en op de website van het waterschap www.zuiderzeeland.nl/publicaties.

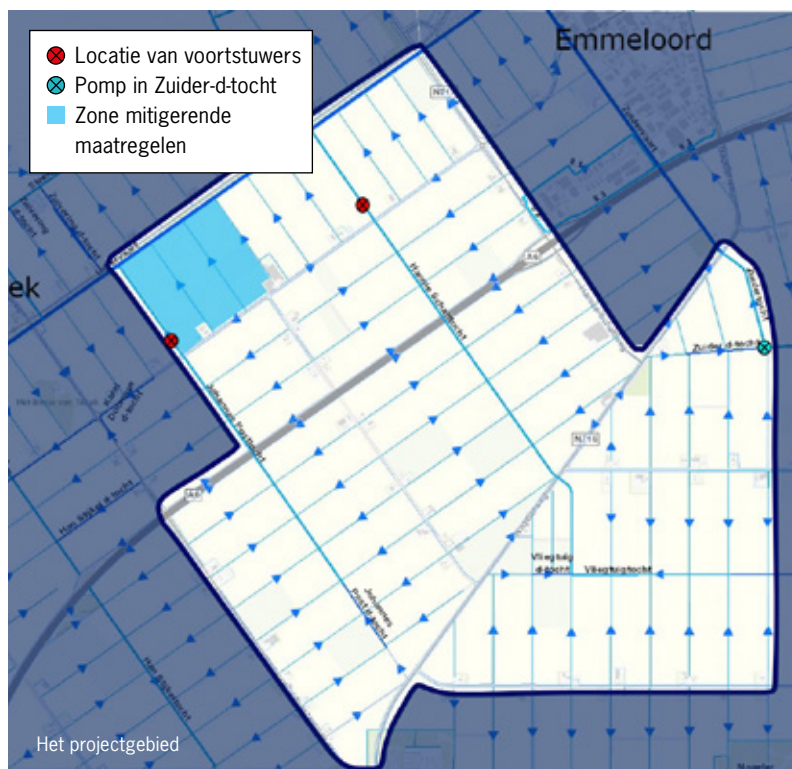
In 2021 beginnen we met de voorbereidingen van de aanleg van de voortstuwersonderaan en de pompinstallatie

In 2022 vindt naar verwachting de uitvoering van de werkzaamheden en daarmee de aanleg plaats.

Mail uw vragen over dit project naar: voortstuwersonderaan@zuiderzeeland.nl. ■

Dit project wordt medegefinancierd door het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: "Europa investeert in zijn platteland"

AGROHELPDESK

Vragen over regelgeving?

Heeft u vragen over regelgeving bij bijvoorbeeld de aanleg van een wasplaats? Welke spuitdoppen, spuittechnieken of teeltvrije zone heeft u nodig?

Wilt u een (vrijblijvend) adviesbezoek op uw bedrijf?

Bijvoorbeeld over de aanleg van een wasplaats met zuiveringsvoorzieningen of over de opslag van vaste mest?

Wij helpen u graag verder!

Neem telefonisch of per e-mail contact op: (0320) 274 911 of agrohelpdesk@zuiderzeeland.nl

Sleufsilos met tweeleidingensysteem en opslag van snijmais waar het onderzoek plaatsvindt

VERMINDEREN ERFAFSPOELING KUILVOEROPSLAGEN

Op Aeres Farms in Dronten vindt onderzoek plaats naar een zelfsturende klep met sensor. Dit is voor het scheiden van 'schoon' water en 'vuil' water vanuit kuilvoeropslagen. Erfafspoeling vanaf veehouderijbedrijven is een belangrijke emissieroute naar het oppervlaktewater. Het waterschap wil deze emissie graag samen met u verminderen.

Pilotproject bij een sleufsilos met snijmais

Er ligt een sleufsilos voor de opslag van snijmais op Aeres Farms. Hierin bevindt zich een tweeleidingensysteem met kleppen. Perssap en percolaatwater ('vuil' water) worden afgevoerd naar een opslagput. Regenwater ('schoon' water) wordt afgevoerd naar de sloot.

De goede werking van dit systeem hangt af van meerdere factoren, zoals een juiste bediening van de kleppen en een goede landbouwpraktijk (schoonhouden van de sleufsilos). Adviesbureau Broos Water, Bosch Beton, Waterschap Zuiderzeeland en Waterschap Vallei en Veluwe onderzoeken in een pilotproject een zelfsturende klep met sensor. Deze bepaalt of het regenwater in de

sloot geloosd mag worden of naar de opslagput toe moet.

Onderzoek naar inzet sensortechnologie

In 2020 werd de geleidbaarheidsensor in de afvoerleiding voor 'vuil' water en de afvoerleiding voor 'schoon' water vanuit de sleufsilos onderzocht. Uit de resultaten blijkt dat deze sensor geschikt is om onderscheid te maken tussen beide waterstromen. Er zit een duidelijk verschil tussen de geleidbaarheid van het 'vuile' water (hoog) en de geleidbaarheid van het 'schoone' water (laag).

Waterschap Zuiderzeeland nam watermonsters en onderzocht deze op verschillende stoffen. Uit de resultaten blijkt dat ook hier een duidelijk verschil

zit tussen het 'vuile' water (hoge waarden) en het 'schoone' water (lage waarden).

Ontwikkelen en testen van een zelfsturende klep met sensor

Dit jaar wordt een prototype van een zelfsturende klep met sensor ontwikkeld. Deze klep met sensor komt in de afvoerleiding voor het regenwater vanuit de sleufsilos om de werking hiervan in de praktijk te testen. Ook is het de bedoeling om een grenswaarde te bepalen, waarbij de klep in de afvoerleiding voor het regenwater wisselt van de sloot naar de opslagput. Waterschap Zuiderzeeland blijft watermonsters nemen en onderzoeken op verschillende stoffen.

Een belangrijke constatering tijdens het pilotproject is dat in het najaar van 2020 in drie maanden tijd ruim 10.000 liter/10 m³ perssap vrijkwam uit de snijmaiskuil met ongeveer 35% droge stof. ■

GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN EN GEZOND WATERLEVEN

Om te weten of we aan normen voor gezond waterleven voldoen, meten we of er gewasbeschermingsmiddelen in het water zitten. Dat doen we meerdere keren per jaar in tochten en vaarten. Als we een gewasbeschermingsmiddel vinden, controleren we of de concentratie lager is dan de norm voor gezond waterleven. Een concentratie die hoger is dan de norm, noemen we een normoverschrijding.

Meetresultaten in teeltgebieden vanaf 2012

De meeste meetpunten liggen in gebieden waar vooral akkerbouw, glastuinbouw of fruitteelt plaatsvindt. Ook zijn er gebieden met bloembollenteelt, vollegrondsgroenten en grasland. In figuur 1 staat het gemiddeld aantal normoverschrijdingen per teeltgebied. Het zijn gemiddelden van de meetpunten van 2012 tot en met 2020.

Er is helaas geen duidelijke afname van normoverschrijdingen te zien. Bij glastuinbouw meetpunten zijn er gemiddeld meer normoverschrijdingen. Bij akkerbouw en bij fruitteelt zijn dit er minder.

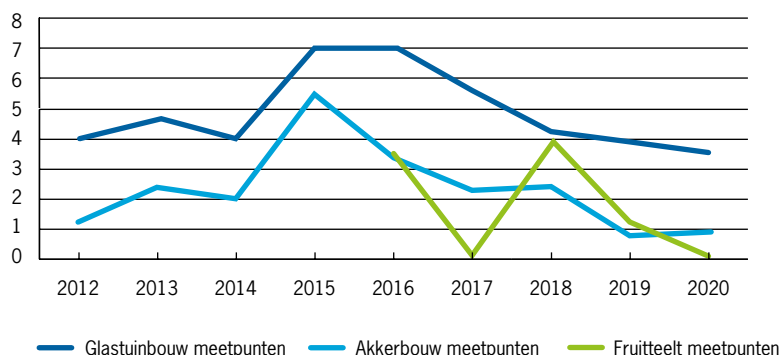
In het gebied rond de Onderduikerstocht en in glastuinbouwgebieden meten we ook in kavelsloten

Daar werken we met ondernemers samen aan gezond water. Door op

meer plaatsen in een gebied te meten, proberen we beter te begrijpen waar de gevonden gewasbeschermingsmiddelen vandaan komen. Samen zoeken we dan naar oplossingen. Dat zijn vooral emissiebeperkende maatregelen. ■

“Door op meer plaatsen in een gebied te meten, proberen we beter te begrijpen waar de gevonden middelen vandaan komen.”

Figuur 1: Gemiddeld aantal normoverschrijdingen gewasbeschermingsmiddelen van de meetpunten per teeltgebied 2012-2020

MILIEUBELASTINGKAARTEN EN GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN

Voor agrariërs die een milieubewuste keuze voor een gewasbeschermingsmiddel willen maken, zijn er milieubelastingkaarten. Een milieubelastingkaart geeft per gewas de toegelaten gewasbeschermingsmiddelen, de adviesdosering en de bijbehorende milieubelasting weer. Zo kunt u middelen goed vergelijken

en kiezen voor de minst schadelijke gewasbeschermingsmiddelen. De kaarten zijn beschikbaar voor diverse gewassen in de akkerbouw, bollenteelt, fruitteelt, vollegrondsgroenteteelt en boomteelt. ■

De milieubelastingkaarten zijn te downloaden op www.milieumeetat.nl, ga naar 'Gratis downloads'.

DRIFTREDUCTIE EN TEELTVRIJE ZONES

Driftreductie is een actueel thema. Houd bij het zaaien, poten en planten van gewassen rekening met teeltvrije zones langs sloten, tochten en vaarten. Het waterschap stuurde u vorige maand een informatieblad over driftreductie en teeltvrije zones toe. Ook in 2021 houdt het waterschap toezicht op bespuitingen en teeltvrije zones. Schoon oppervlaktewater is ons gezamenlijk belang!

Alternatieve maatregelen voor de verplichte drukregistratievoorziening langs droge sloten

In december 2020 maakten de overheid en de landbouwsector hier aanvullende bestuurlijke afspraken over. In een droge sloot staat in de periode van 1 april tot 1 oktober onder normale omstandigheden géén water. Incidenteel mag er één dag of enkele dagen water in de sloot staan na veel regen. Als u een droge sloot opzet met water voor beregening, dan is dit een watervoerende sloot.

Verplichte drukregistratievoorziening en alternatieve maatregelen langs droge sloten

Op uw veldspuit zit een drukregistratievoorziening als u gebruik maakt van:

- spuitdoppen die met een maximaal toegestane spuitdruk van 2 bar tot 3 bar in tabel 1a op de DRD-lijst staan (kijk naar benodigde DRD-klasse);
- lucht-vloeistof mengdoppen die in tabel 2 op de DRD-lijst staan.

U heeft de keuze uit drie alternatieve maatregelen voor de verplichte

drukregistratievoorziening:

1. Veldspuit met spuitdoppen die met een maximaal toegestane spuitdruk van 3 bar of hoger in tabel 1a op de DRD-lijst staan (kijk naar benodigde DRD-klasse);
2. Veldspuit met aanvullende drift-reducerende voorziening, zoals verlaagde spuitboom, luchtondersteuning en sleepdoekstelsysteem;
3. Een vaste teeltvrije zone van 75 cm voor alle gewassen.

De aanvullende bestuurlijke afspraken gingen in op 1 januari 2021

Voor gewassen die vóór deze datum zijn geplant of gezaaid (dan gaat het vooral om tulpenbollen en wintergranen) geldt een overgangstermijn van één teeltseizoen. Dit betekent dat het waterschap alleen waarschuwt als u niet één van de drie alternatieve maatregelen toepast >

langs een droge sloot. U kunt er natuurlijk ook voor kiezen om een drukregistratievoorziening op uw veldspuit te laten monteren.

Toezichthouders controleren op driftreductie en teeltvrije zones in 2021

De toezichthouders surveilleren zowel tijdens als buiten kantooruren in heel Flevoland. Wij verwachten dat u zich

aan de milieuregels houdt. Dit is ook in uw belang voor een effectief middelenpakket! Mocht een toezichthouder een overtreding constateren, dan treedt het waterschap waarschuwend of handhavend op. Dit is in overeenkomst met het landelijke protocol.

Het waterschap helpt u graag!

Neem voor vragen en/of advies over spuittechnieken, spuitdoppen

en teeltvrije zones contact op met Bert van den Bosch, adviseur van Waterschap Zuiderzeeland.

Bel of app naar 06 - 1132 4106

of stuur een e-mail naar:

b.vandenbosch@zuiderzeeland.nl. ■

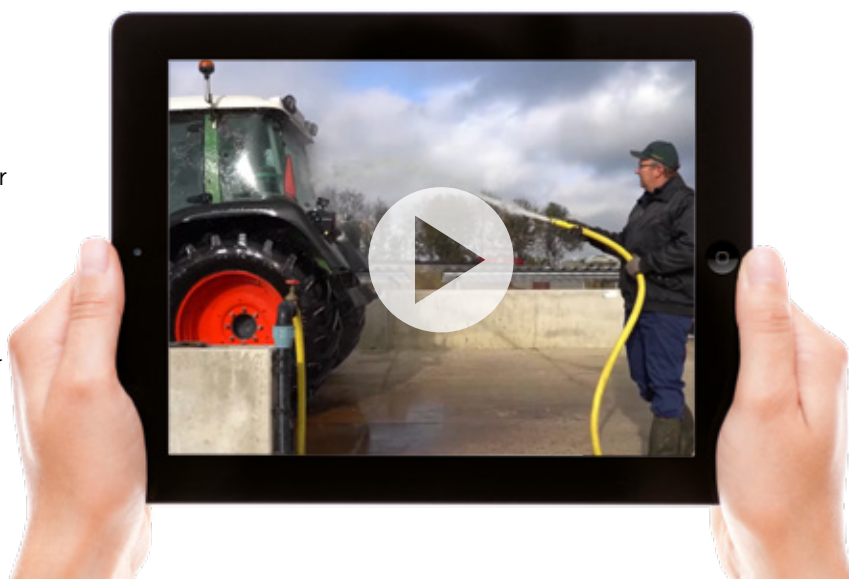
“In een droge sloot staat in de periode van 1 april tot 1 oktober onder normale omstandigheden géén water.”

WASPLAATSEN EN ZUIVERINGSSYSTEMEN

Veel agrarische ondernemers in Flevoland willen erfemissies zoveel mogelijk verminderen. Ze leggen daarom wasplaatsen aan voor de reiniging van landbouwmachines. Afvalwater met gewasbeschermingsmiddelen voeren ze af naar een zuiveringssysteem.

Bij een paar ondernemers zijn hierover filmpjes gemaakt. Deze kunt u vinden op YouTube:

- Akkerbouwer en melkveehouder Jan van Leeuwen. Zoek op 'wasplaats leeuwen'.
- Akkerbouwer Rob de Sain. Zoek op 'wasplaats de sain'.
- Akkerbouwer en varkenshouder Arjen Stevens. Zoek op 'wasplaats stevens'.

Er zijn posters met praktische informatie over wasplaatsen en zuiveringssystemen

Bij de aanleg van een wasplaats komt veel kijken. De regelgeving is best ingewikkeld. Er zijn verschillende typen wasplaatsen en zuiveringssystemen om te kiezen. Om u

daarbij te helpen, zijn twee posters gemaakt.

Wilt u de posters (digitaal) ontvangen? Stuur dan een e-mail naar: agrohulpdesk@zuiderzeeland.nl. ■

Interview door Anko Postma

“SPUITKEURING IS GOED VOOR AGRARIËR, GEWAS EN MILIEU”

Met een nieuw teeltseizoen voor de deur moeten alle machines en werktuigen weer in topconditie zijn. Dat geldt uiteraard ook voor de veldspuit. Martijn Heijboer van Mecha-Service in Emmeloord vertelt over zijn ervaringen met de SKL-spuitkeuring.

De wettelijk verplichte driejaarlijkse spuitkeuring is volgens Martijn Heijboer anno 2021 geen punt van discussie meer. “De agrariërs zien er tegenwoordig zelf wel het belang van in”, meent Heijboer. “En wij zien ook dat de staat van onderhoud van de veldspuiten de laatste 10 jaar enorm is verbeterd.” Martijn Heijboer is directeur van landbouwmechanisatiebedrijf Mecha-Service in Emmeloord. Naast de gebruikelijke faciliteiten voor verkoop, service en onderhoud van trekkers en werktuigen huisvest het bedrijf ook een SKL-station voor de keuring van werktuigen en apparatuur voor de toediening van gewasbeschermingsmiddelen. Volgens Heijboer is een grote meerderheid van de agrariërs zich ervan bewust dat niet alleen veldspuiten maar bijvoorbeeld ook de spuitinstallaties op aardappelpootmachines en inschuurapparatuur onder de wettelijke keuringsplicht vallen. “Wel zijn mensen soms verrast dat voor alle werktuigen die breder werken dan 3 meter, met name rijenspuiten, de keuringsfrequentie eens per 3 jaar is terwijl dit tot en met 3 meter 6 jaar is.”

Dure gewasbescherming

De verplichte spuitkeuring is ooit in het leven geroepen om er voor te zorgen dat het gebruik van een veldspuit voor toediening van gewasbeschermingsmiddelen veilig is voor de gebruiker én voor het milieu. Maar met de grote bedragen die tegenwoordig gemoeid zijn met

de gewasbescherming, is het volgens Heijboer ook een bedrijfsmatig belang dat de veldspuit optimaal functioneert. “Die dure middelen moeten in de juiste dosering op de juiste plek komen. De driejaarlijkse keuring draagt er aan bij dat de veldspuit in een goede conditie blijft.” Hij noemt een paar voorbeelden. “Als een spuitdop versleten of gedeeltelijk verstopt is, kloppen de afgifte en het spuitbeeld niet meer maar dat zie je meestal niet met het blote oog. Wij gebruiken een elektronische scanner die verschillen tussen spuitdoppen feilloos registreert. Wij hebben zelfs klanten die hun veldspuit elke winter langsbrengen om de dwarsverdeling te controleren. En als je niet regelmatig de flowmeter en de tankmeter controleert, wordt het lastiger om met de juiste dosering te werken en dus ook om met zo weinig mogelijk restvloeistof te eindigen.” Naast verstopte spuitdoppen en filters zijn ook geknikte slangen, ontbrekende vulzeven en doorhangende spuitbomen veel voorkomende gebreken, weet Heijboer.

Schoon beginnen

Agrariërs kunnen zelf het nodige doen om er voor te zorgen dat de keurmeester zo weinig mogelijk hoeft aan te vinken bij zijn inspectie. “Mijn belangrijkste advies is om de veldspuit na elk gebruik inwendig te reinigen”, zegt Heijboer. “Zo zorg je er voor dat er geen middelresten

aankoeken in leidingen en spuitdoppen en je voorkomt dure spuitfouten. Vooral bij herbiciden kan een restant spuitvloeistof soms voor nare verrassingen zorgen. De spoelprogramma's waar veel veldspuiten tegenwoordig mee zijn uitgerust, zijn gebruiksvriendelijk en geven een prima resultaat. En wanneer de spuitkeuring nadert, kan de agrariër zelf een voorinspectie doen. Sommige zichtbare gebreken kun je zelf verhelpen.” ■

Waterschap controleert op goedgekeurde spuitapparatuur

Waterschap Zuiderzeeland is samen met de NVA verantwoordelijk voor de controle op het gebruik van goedgekeurde spuitapparatuur in Flevoland. “We doen die controles op verschillende momenten”, vertelt Bert van den Bosch, toezichthouder en adviseur agrarische sector bij het waterschap. “Enerzijds bij aangekondigde bedrijfsbezoeken maar ook steekproefsgewijs in het veld.” Het waterschap besteedt dit jaar meer tijd aan surveillance. “Het gaat ons niet om het uitdelen van boetes, maar soms is dit wel nodig”, zegt Van den Bosch. “Gebruik van goedgekeurde spuitapparatuur draagt bij aan een goede kwaliteit van het oppervlaktewater, dat is een gezamenlijk belang! Dus we zijn bijvoorbeeld scherp op lekkende spuitdoppen en het gebruik van de juiste driftreductiemaatregelen.” De veldspuit komt standaard aan de orde tijdens een controle. “Dit voorjaar controleren we ook of de spuitinstallaties op aardappelpootmachines gekeurd zijn”, kondigt Van den Bosch aan.

EVALUATIE ACTIEPLAN BODEM EN WATER

Begin 2020 werd de evaluatie van het Actieplan Bodem en Water (ABW) afgerond. Hierna sprak de Algemene Vergadering (AV) van Waterschap Zuiderzeeland over de voortzetting en richting van het ABW. In december 2020 besloot de AV om tot 2027 door te gaan met het ABW. Ook wordt de bijdrage aan het ABW verhoogd.

Op meer thema's wordt de gebiedsgerichte aanpak gevolgd

Verder zal er, naast aandacht voor gewasbeschermingsmiddelen, meer aandacht voor nutriënten zijn. En de monitoring van de effecten op de waterkwaliteit binnen de ABW-projecten wordt versterkt. Met deze werkwijze inspireert Zuiderzeeland samen met LTO Noord

en de provincie Flevoland de agrarische sector (het peloton).

Op dit moment werkt het ABW-team aan een nieuw actieplan voor de komende jaren

Door de Coronamaatregelen zijn er digitale bijeenkomsten over dit nieuwe actieplan. De planning is om het nieuwe actieplan voor de zomer af te ronden.

De komende periode kijkt het ABW naar het beter benutten van stikstof op het perceel

Eind vorig jaar is hier een eerste stap naar gezet. Er worden mineraalmetingen gedaan in het bodemprofiel. Ruim 30 praktijkpercelen in Flevoland werken mee. Samen met de sector bekijkt het ABW hoe dit onderwerp verder vorm en inhoud krijgt. ■

Voor meer informatie over het ABW, kijk op <https://bodemenwaterflevoland.nl>

RESULTATEN AGRARISCHE CONTROLES 2020

Geplande bedrijfscontroles

Het waterschap voert elk jaar geplande controles uit op agrarische bedrijven en glastuinbouwbedrijven in Flevoland. In 2020 voerde het waterschap in totaal 370 controles uit. Door de Coronacrisis werd minder gecontroleerd dan gepland. Van de 370 controles waren 319 controles in orde. Dit betekent een naleving van de milieuregels van 86%. Een mooi percentage waar het waterschap heel tevreden mee is! Bij 51 controles constateerden de toezichthouders één of meerdere overtredingen. Het waterschap trad hiertegen waarschuwend of handhavend op.

Controles vanuit surveillance

Toezichthouders van het waterschap controleerden tijdens surveillance ook op activiteiten met gewasbescher-

mingsmiddelen. In totaal voerden zij 40 controles uit. Hiervan waren 25 controles in orde. Dit betekent een naleving van de milieuregels van 63%. Bij 15 controles constateerden de toezichthouders een overtreding. Het gaat dan om de volgende overtredingen:

- bespuiting van glyfosaat op een sloottalud (8 keer);
- te smalle teeltvrije zone (3 keer);
- onvoldoende driftreductie van spuittechniek (2 keer);
- gebruik van een niet goedgekeurde

veldspuit (1 keer);

- lozen van reinigingswater veldspuit in een sloot (1 keer).

In de meeste gevallen gaf het waterschap een waarschuwing. Voor vijf overtredingen is een rapport van bevindingen of een proces-verbaal opgesteld.

Het waterschap vraagt u om activiteiten met gewasbeschermingsmiddelen zorgvuldig uit te voeren. Helpt u mee om het naleefpercentage in 2021 te verhogen? ■

Metten van de teeltvrije zone

DEMPEN VAN SLOTEN

Een goed werkend watersysteem is belangrijk voor de aan- en afvoer van water en voor waterberging in het landelijk gebied. Dit is één van de kerntaken van het waterschap. De kavel-, weg- en erfsloten zijn onderdeel van het watersysteem. In de toekomst valt meer neerslag en dus houdt het waterschap rekening met uitbreiding van het watersysteem. Toch worden soms ook sloten in Flevoland gedempt.

Waar staan de regels voor het dempen van sloten?

Het wettelijk kader voor het uitvoeren van handelingen in sloten is de Keur van Waterschap Zuiderzeeland. In deze keur staat wat wel en niet mag op of aan de dijken en watergangen. Om de regels verder uit te leggen, heeft het waterschap een beleidsnotitie: 'Beleid inzake maaischouw, herprofilen en dempen sloten'. In dit beleid staat onder andere hoe om te gaan met het dempen van sloten.

Is het dempen van een wegsloot toegestaan?

In het beleid staat dat hiervoor een watervergunning nodig is. Deze wordt verleend door het waterschap. Dit geldt ook voor het dempen van (een deel van) een erfsloot.

De wegsloot is de sloot tussen de landbouwkavel/het erf en de weg. De erfsloot ligt tussen twee erven of tussen het erf en de landbouwkavel. Als dempen is toegestaan dan wordt in overleg met het waterschap afgestemd of compensatie nodig is. Vaak dragen deze sloten minimaal bij aan het totale waterbergend vermogen. Echter elke situatie is uniek en dus is maatwerk nodig.

Dempingen gaan in goed overleg met alle belanghebbenden

Zo wordt gekeken bij een wegsloot of deze een waterhuishoudkundige functie heeft. Ook wordt gekeken naar het belang van de wegbeheerder: hoe zit het met de verkeersveiligheid, wat gebeurt er met de afwatering van de weg. Voordat een besluit over een wegslootdemping wordt genomen, is een schriftelijke toestemming nodig van de wegbeheerder. De initiatiefnemer overlegt deze schriftelijke toestemming bij de vergunningaanvraag.

Is het dempen van een kavelsloot toegestaan?

Een kavelsloot is een sloot tussen twee landbouwkavels. Het is niet toegestaan om deze sloot, uitzonderingen daargelaten, te dempen. Een kavelsloot heeft vaak meerdere belangen en wordt daarom beschermd. Onder belangen valt te denken aan: Aan- of afvoer van water in een sloot waar drie of meer eigenaren aan grenzen of een sloot waar drainage op aangesloten is. Het dempen van deze sloten is om die redenen niet gewenst. Uitzonderingen zijn bijvoorbeeld bouwwerkzaamheden en infrastructurele inpassingen, waarbij het noodzakelijk is dat een kavelsloot wordt gedempt. Een andere uitzondering is dat bij eigendommen van gronden aan weerszijden van een kavelsloot onder voorwaarden mag worden gedempt. Op eigen terrein

geldt dan wel compensatie van 100% en een vergunningsplicht. De compensatie wordt voorafgaand of tijdens de uitvoering gerealiseerd, zodat de werking en het bergend vermogen van het watersysteem worden gewaarborgd.

Wat is de aanpak bij een slootdemping?

Hiervoor is een vergunning nodig. Een vergunning aanvragen gaat via www.zuiderzeeland.nl/vergunningen. Op het formulier staan vragen die gaan over de initiatiefnemer en wie verantwoordelijk is voor de naleving van de voorschriften. Verder worden vragen gesteld over de locatie van de te dempen sloot, de te dempen lengte en het dempingsmateriaal. De aanvraag wordt door Waterschap Zuiderzeeland getoetst aan het slootdempingsbeleid. De wettelijke proceduretermijn is acht weken.

Controleert het waterschap op slootdempingen?

Opzichters van het waterschap houden toezicht op het goed werken van het watersysteem. Het dempen van sloten heeft dus de aandacht. Als zij dempingen in wegsloten (niet zijnde kavelsloten) constateren, stemt de opzichter eerst af met de wegbeheerder voor vervolgacties. Bij een demping van een kavelsloot vindt rechtstreeks afstemming plaats met de eigenaar. Ook zien opzichters bij dempingen toe op de gebruikte materialen (zoals grond, puin en bouwstoffen) in verband met de waterkwaliteit. Dit is het geval bij het dempen met sorteergroed. Dat komt bijvoorbeeld vrij bij het inschuren van aardappelen. ■

PROEF DOELBEWUST MAAIEN VAN WATERPLANTEN

Waterschap Zuiderzeeland zoekt steeds naar verbeteringen om de waterdoelen te behalen. Twee jaar geleden startte een proef met doelbewust maaien rondom Marknesse-Luttelgeest.

Doelbewust maaien is een vorm van 'onderhoud op maat'

Bij traditioneel maaien worden twee boten gebruikt. Eén om de waterplanten te maaien, de ander om het maaisel op te ruimen. Bij doelbewust maaien worden verschillende methodes gebruikt. Per watergang bekijken medewerkers van het waterschap wat de beste methode is om waterplanten te maaien en hoe vaak ze gemaaid worden. Eén van de methodes is maaien met een kraan met maaikorf. Bij een andere methode stroomt het maaisel af naar een duiker. Daar wordt het dan met een kraan uit het water gehaald. Belangrijk is dat de aan- en afvoer van water goed blijft en dat we naast de doelen voor waterkwaliteit ook de doelen voor biodiversiteit halen.

“Belangrijk is dat de aan- en afvoer van water goed blijft en dat we naast de doelen voor waterkwaliteit ook de doelen voor biodiversiteit halen.”

De eerste resultaten zijn bekend

De doelen die het waterschap heeft voor de tochten in Flevoland liggen vast in de Europese Kaderrichtlijn Water. In de vastgelegde doelen voor het proefgebied Marknesse - Luttelgeest is opgenomen dat er niet te veel meststoffen in het water zitten

én dat het onderwaterleven en de vissenstand evenwichtig en gevarieerd is. De proef duurt in totaal drie jaar. Inmiddels zitten er twee jaren op en zijn de eerste resultaten bekend:

- Het traditioneel maaien van waterplanten veroorzaakt tijdelijke, maar extreme pieken van extra meststoffen in het water. Binnen de proef 'doelbewust maaien' zijn deze pieken minder of soms helemaal niet aanwezig;
- De aan- en afvoer van water is niet in het geding geweest. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat de afgelopen zomers géén gemiddelde zomers waren;
- Lokaal is het zuiverende vermogen van de watergangen toegenomen. Dit toegenomen zuiverende vermogen betekent vaak ook meer biodiversiteit. Wateren met meer biodiversiteit zijn beter bestand tegen klimaatverandering en hittestress als gevolg

van tropische dagen. Het toegenomen zuiverend vermogen zorgt ook voor minder meststoffen in het water. Meststoffen die anders beschikbaar waren voor méér groei van kroos of blauwalg.

Is doelbewust maaien kosteneffectief?

De eerste ervaringen zijn hoopvol. Ze laten zien dat het gebruik van de kraan in plaats van de maaiboot kostenbesparingen oplevert. Bij doelbewust maaien is namelijk geen 'opruimboot' nodig. Ook het afstromen van maaisel en het daar verwijderen met een kraan lijkt kostenbesparend. De kraan voert in een keer meer maaisel af dan de boot. En opzichters hebben steeds beter in zicht waar het belangrijk is om te maaien. De eindevaluatie in 2022 zal ons hierin het definitieve inzicht opleveren. ■

WATERSCHAP OP KOERS MET DE DOELEN KADERRICHTLIJN WATER

De Kaderrichtlijn Water (KRW) is een Europese richtlijn die gericht is op de verbetering van de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater en het internationaal aanpakken van waterverontreiniging. De KRW is een Europese verplichting waar de waterbeheerders (het Rijk, waterschappen, provincies en gemeenten) niet omheen kunnen. Ook Waterschap Zuiderzeeland heeft regionale doelen.

Wat zijn de KRW-doelen voor Waterschap Zuiderzeeland?

De KRW-opgave voor het waterschap is dat voor 2027 langs 40% van de oevers van tochten in Flevoland een duurzame en/of natuurvriendelijke oever is aangelegd. Dit doet het waterschap zelf en samen met gebiedspartijen. Door subsidies

verloopt de aanleg sneller en is deze naar verwachting al in 2021 klaar.

Duurzame oevers worden vooral aangelegd in het landelijk gebied

Bij de aanleg van de duurzame oevers wordt de bestaande oeverconstructie opnieuw ingericht met een ruime plasberm (twee meter) aflopend tot

een diepte van max. 40 centimeter. De nieuwe inrichting bevordert de mogelijkheid voor planten en dieren om zich te ontwikkelen. De waterkwaliteit verbetert en de verbreding van het wateroppervlak draagt bij aan het beperken van peilstijgingen bij extreme neerslag. De aanleg van de duurzame oevers wordt mogelijk gemaakt door de medewerking van aangrenzende agrariërs, natuurbeheerders en overige eigenaren. Hiervoor danken wij hen hartelijk.

In 2021 leggen we 25 kilometer duurzame oevers aan

Het waterschap heeft dan sinds de start in 2017 in totaal ruim 102 kilometer oevers op een duurzame wijze ingericht. De laatste 25 kilometer zijn: 10 kilometer in de Noordoostpolder (Ramstocht, Klutentocht en Klutendwarstocht) en 15 kilometer in Oostelijk en Zuidelijk Flevoland (Zeebiestocht, Hoekwanttocht, Zijdenenttocht, Lage Knartocht, en Horstertocht). ■

Provincie Flevoland houdt zich bezig met de uitvoering van de subsidie. Kijk voor meer informatie op www.zuiderzeeland.nl/duurzame-oevers.

De aanleg van deze duurzame oevers is mede mogelijk gemaakt door het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: 'Europa investeert in zijn platteland.'

Aanleg duurzame oevers

Colofon Redactie: Waterschap Zuiderzeeland. Fotografie: Waterschap Zuiderzeeland, Pim van der Maden. Vormgeving: Simons en Boom. Druk: OBT-Opmeer. www.zuiderzeeland.nl